

Natura 2000 gebied 35 - Wieden

(Zie leeswijzer)

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Meren en Moerassen
Status:	Habitatrichtlijn + Vogelrichtlijn
Site code:	NL2003064 + NL3009004
Beschermde natuurmonument:	-
Beheerder:	Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat, particulieren
Provincie:	Flevoland, Overijssel
Gemeente:	Noordoostpolder, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Meppel
Oppervlakte:	9.260 ha

Gebiedsbeschrijving

Het gebied Wieden is een uitgestrekt laagveenmoeras met meren en kanalen met daartussen natte graslanden, natte heiden, trilvenen, galigaanmoerassen, rietland en moerasbos. Het gebied is een restant van het laagveengebied dat zich ooit van Zwolle tot ver in Friesland uitstreckte. Een groot deel bestaat uit uitgeveende petgaten.

Alle successiestadia van open water tot en met moerasheide en veenbos zijn aanwezig. Het gebied Wieden is beïnvloed door het oude rivierstelsel van de Overijsselse Vecht. Er komen ondiepe kleiafzettingen voor. Door vervening, met bredere petgaten, zijn de grote meren ontstaan. Het Giethoornse- en Duiningermeer zijn natuurlijke meren.

Begrenzing

De begrenzingen van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) en van het Vogelrichtlijngebied zijn op de kaart op enkele technische punten verbeterd:

- Verharde wegen en bebouwing, die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn aan de rand van het gebied zoveel mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht.
- Aaneengesloten (lint-)bebouwing van 5 ha of meer is ook op de kaart geëxclaveerd.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.
- Onlogische verschillen (< 25 ha) tussen Vogel- en Habitatrichtlijngebied zijn opgeheven door de meest ruime grens aan te houden. Verschillen die voortkomen uit verschillen in begrenzingensystematiek, zoals aan de oostzijde van het gebied en het Leeuwterveld, zijn gehandhaafd.

Overige wijzigingen van meer dan 1 ha worden in de volgende alinea's toegelicht.

Het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is op een aantal plaatsen verkleind:

- Het recreatiegebied Beulaker Haven/Blauwe Hand is uit de begrenzing als Habitatrichtlijngebied gehaald, omdat dit gebied intensief recreatief wordt gebruikt en er geen soorten of habitats voorkomen die aanwijzing rechtvaardigen en het grotendeels uit bebouwd en verhard terrein bestaat (ca. 20 ha).
- Diverse percelen agrarisch grasland ten noorden van Westeinde en ten oosten van oostzijde Zwartsluis (9 ha): gelijktrekking met Vogelrichtlijn. De percelen hebben weinig betekenis voor de instandhouding van het gebied.
- De Beulakerpolder en de polder Giethoorn zijn uit de begrenzing van het aan te wijzen habitatgebied gehaald, omdat op dit moment in genoemde polders geen te beschermen

habitats voorkomen zoals aangegeven bij de instandhoudingdoelstellingen. De inrichting van de polders zal, ook zonder aanwijzing gericht zijn op een hydrologisch bufferwerking voor de bestaande natuur. De status van Vogelrichtlijngebied blijft gehandhaafd.

Het Vogelrichtlijngebied is op een aantal plaatsen uitgebreid door de begrenzing gelijk te trekken met het Habitatrictlijngebied (zoals aangemeld):

Percelen bij Veldweg (ca. 20 ha), Middenweg (2,1 ha), oost van Kiersche Weide (11,7 ha) en Meppelerdiep (10,6 ha) zijn ook van belang voor de vogels en zijn daarom bij het Vogelrichtlijngebied getrokken.

Natura 2000 database

Habitattypen

Code	Habitatype
H3140	Kranswierwateren
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden
H4010	Vochtige heiden
H6410	Blauwgraslanden
H6430	Ruigten en zomen
H7140	Overgangs- en trilvenen
H7210	Galigaanmoerassen
H91D0	Hoogveenbossen

Habitatrictlijnsoorten

Soortnr	Soort
H1042	Gevlekte witsnuitlibel
H1060	Grote vuurvliinder
H1134	Bittervoorn
H1145	Grote modderkruiper
H1149	Kleine modderkruiper
H1163	Rivierdonderpad
H1318	Meervleermuis
H1393	Geel schorpioenmos
H1903	Groenknolorchis

Vogelrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
A005	Fuut - n
A017	Aalscholver – n,b
A021	Roerdomp - b
A029	Purperreiger - b
A037	Kleine zwaan - n
A041	Kolgans - n
A043	Grauwe gans - n
A050	Smient - n
A051	Krakeend - n
A059	Tafeleend - n
A061	Kuifeend - n
A068	Nonnetje - n
A070	Grote zaagbek - n
A081	Bruine kiekendief - b
A119	Porseleinhoen - b
A197	Zwarte stern - b
A275	Paapje - b
A292	Snor - b

A298 Grote karekiet - b

Voorstel voor het toevoegen aan de database:

H101X Platte schijfhoren ^{3a}
 H1082 Gestreepte waterroofkever ³
 A094 Visarend – n ¹¹
 A122 Kwartelkoning – b ⁶
 A153 Watersnip – b ⁶
 A295 Rietzanger – b ⁶

Voorstel voor het verwijderen uit de database:

A039 Toendrarietgans – n ²¹
 A040 Kleine rietgans – n ²¹
 A054 Pijlstaart – n ²¹

Kernopgaven

- 4.08 **Evenwichtig systeem:** Nastreven van een meer evenwichtig systeem (waterkwaliteit, waterkwantiteit en hydromorfologie): waterplantengemeenschap (voor kranswierwateren H3140 en meren met krabbenscheer en fonteinkruiden H3150), zwarte stern A197, platte schijfhoren H101X en vissen zoals o.a. bittervoorn H1134, grote modderkruiper H1145, kleine modderkruiper H1149, en insecten, zoals gevlekte witsnuitlibel H1042 en gestreepte waterroofkever H1082.
- 4.09 **Compleetheid in ruimte en tijd:** Alle successiestadia laagveenverlandings in ruimte en tijd vertegenwoordigd: overgangs- en trilvenen (*trilvenen* en *veenmosrietlanden*) H7140_A en H7140_B met onder meer grote vuurvlieder H1060, groenknolorchis H1903 en vochtige heiden (*laagveengebied*) H4010_B, blauwgraslanden H6410, galigaanmoerassen *H7210 en hoogveenbossen *H91D0, in samenhang met gemeenschappen van open water.
- 4.11 **Plas-dras situaties:** Plas-dras situaties voor smienten A050 en broedvogels zoals porseleinhoen A119 en kemphaan A151, kwartelkoning A122 en noordse woelmuis *H1340.
- 4.12 **Overjarig riet:** Herstel van grote oppervlakten/brede zones overjarig riet, inclusief waterriet, door herstel van natuurlijke peildynamiek en tegengaan verdroging voor rietmoerasvogels, zoals roerdomp A021, purperreiger A029, snor A292, grote karekiet A298 en voor de noordse woelmuis *H1340.
- 4.15 **Vochtige graslanden:** Herstel inundatie, behoud en nieuwvorming blauwgraslanden H6410, glanshaver- en vossenstaarthooilanden (*grote vossenstaart*) H6510_B, met name kievitbloemhooilanden, mede als leefgebied van de kemphaan A151 en watersnip A153.
- 4.16 **Rui- en rustplaatsen:** Voldoende ruiplaatsen en rustgebieden voor watervogels zoals fuut A005, ganzen, slobbeend A056 en kuifeend A061.

Instandhoudingsdoelen

Algemene doelen

Behoud bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Habitattypen

- H3140 Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische *Chara* spp. vegetaties**
 Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
 Toelichting Het gebied was in het verleden bijzonder rijk aan habitatype kranswierwateren. In de afgelopen tientallen jaren is veel hiervan verdwenen, maar recent treedt enig herstel op. Uitbreiding oppervlakte en verdere kwaliteitsverbetering kan gerealiseerd worden, zodat het gebied in de toekomst een zeer grote bijdrage kan leveren aan het landelijke doel van het habitatype.
- H3150 Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type *Magnopotamion* of *Hydrocharition***
 Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
 Toelichting Na een sterke achteruitgang omstreeks 1970, is het habitatype meren met krabbenscheer en fonteinkruiden nu weer aanwezig, maar vaak van matige kwaliteit. Dit is niet alleen voor het habitatype en daaraan gebonden soorten van belang, maar ook voor de fauna die voor het volbrengen van de levenscyclus contact- of mozaïeksituaties nodig heeft.
- H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix***
 Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit vochtige heiden, *laagveengebied* (subtype B).
 Toelichting Hoewel minder prominent dan in het gebied Weerribben, is het habitatype vochtige heiden, *laagveengebied* (subtype B) in sommige deelgebieden in uitstekende kwaliteit aanwezig. Wegens het landelijke doel voor dit habitatype en de mogelijkheden in het gebied wordt uitbreiding van de oppervlakte nagestreefd.
- H6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)**
 Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.
 Toelichting Het habitatype blauwgraslanden is in de Wieden vooral te vinden op of langs restveen.
- H6430 Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones**
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit ruigten en zomen, *moerasspirea* (subtype A).
 Toelichting Het habitatype ruigten en zomen, *moerasspirea* (subtype A) is in het gebied Wieden uitstekend ontwikkeld aanwezig.
- H7140 Overgangs-en trilveen**
 Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit overgangs- en trilvenen, *trilvenen* (subtype A) en behoud oppervlakte en kwaliteit overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B).
 Toelichting Samen met de Weerribben is het gebied de Wieden topgebied voor het habitatype overgangs- en trilvenen, *trilvenen* (subtype A) dat landelijk in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeert. Plekken met armbloemige waterbies, die alleen in dit gebied voorkomen, kunnen worden opgevat als intermediair tussen *trilvenen* (subtype A) en habitatype H7230 kalkmoerassen. Subtype A is gebonden aan fosfaatarme en bicarbonaatrijke wateren. Er moeten voldoende mogelijkheden gegarandeerd worden voor nieuwvorming ter vervanging van oude stadia die geleidelijk overgaan in het andere subtype (*veenmosrietlanden* (subtype B)) en in habitatype H4010 vochtige

heiden, *laagveengebied* (subtype B). Subtype B is momenteel in een veel grotere oppervlakte aanwezig dan subtype A. Een deel van habitatype H3150 meren met krabbenscheer en fonteinkruiden is nodig om te ontwikkelen naar overgangs- en trilvenen.

H7210 *Kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus* en soorten van het *Caricion davalliana*

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitatype galigaanmoerassen was in het verleden veel aanwezig en met hoge kwaliteit (onder andere met slank wollegras). Delen hiervan zijn geleidelijk door successie verdwenen, terwijl er weinig nieuwvorming optreedt. Nieuwvorming is nodig om dit type duurzaam te behouden. Daarmee wordt tevens een grote bijdrage geleverd aan de diversiteit aan vegetatiestructuren in het gebied.

H91D0 *Veenbossen

Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Er is een zeer beperkt areaal hoogveenbos. Verwacht wordt dat er een autonome ontwikkeling zal gaan plaatsvinden van dit type vanuit elzenbroekbos. Wegens het landelijk doel voor dit habitatype en de toestand in het gebied wordt verbetering van de kwaliteit nagestreefd.

Soorten

H101X Platte schijfhoren

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De Wieden is één van de gebieden die een grote bijdrage levert voor de platte schijfhoren.

H1042 Gevlekte witsnuitlibel

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie tot een duurzame populatie van ten minste 1.000 volwassen individuen.

Toelichting De populatie gevlekte witsnuitlibellen in dit gebied behoort tot de drie populaties in Nederland. Het gebied omvat een groot deel van het potentiële leefgebied en daarom is het noodzakelijk dat de populatie uitgroeit tot 20% van het landelijke doel. Voortdurende aanwezigheid van verlandende wateren is daarvoor een vereiste.

H1060 Grote vuurvliinder

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie tot een duurzame populatie van ten minste 1.000 volwassen individuen.

Toelichting De grote vuurvliinder heeft een zeer ongunstige staat van instandhouding. Het gebied bevat één van de drie populaties in Nederland, die thans geen van alle duurzaam zijn.

H1082 Gestreepte waterroofkever

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.

Toelichting De gestreepte waterroofkever heeft een zeer ongunstige staat van instandhouding en is vrijwel geheel beperkt tot laagveenmoerassen.

H1134 Bittervoorn

Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied ligt binnen het hoofdverspreidingsgebied van de soort en is daarom van relatief groot belang voor de bittervoorn.

H1145 Grote modderkruiper

Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De grote modderkruiper is bekend uit de randen van het gebied Wieden.

- H1149 Kleine modderkruiper**
 Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
 Toelichting De kleine modderkruiper verkeert landelijk in een gunstige staat van instandhouding; de soort komt in Nederland algemeen en wijd verspreid voor. De kleine modderkruiper deelt het habitat met de H1134 bittervoorn en H1145 grote modderkruiper; bij het realiseren van de doelen voor deze soorten, zullen populaties van de kleine modderkruiper zich naar verwachting duurzaam kunnen handhaven.
- H1163 Rivierdonderpad**
 Doel Behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
 Toelichting De rivierdonderpad is een wijdverspreide soort die landelijk een matig ongunstige staat van instandhouding heeft.
- H1318 Meervleermuis**
 Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
 Toelichting Het gebied heeft voor de meervleermuis onder andere een functie als foerageergebied, in de nabijheid van het gebied zijn kolonies aanwezig.
- H1393 Geel schorpioenmos**
 Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit biotoop voor uitbreiding populatie.
 Toelichting Geel schorpioenmos komt voor in de oeverlanden van het Meppelerdiep. Het is de enige vindplaats in ons land, maar de soort komt hier over een aanzienlijke oppervlakte voor. De soort profiteert van de uitbreiding van habitatype H7140 overgangs- en trilvenen, *trilvenen* (subtype A). Het is onduidelijk in welke mate dit gebied kan dienen als uitvalsbasis voor een verdere verspreiding van geel schorpioenmos in ons land.
- H1903 Groenknolorchis**
 Doel Behoud omvang en kwaliteit biotoop voor behoud populatie.
 Toelichting De groenknolorchis komt min of meer stabiel voor in het habitatype overgangs- en trilvenen, *trilvenen* (subtype A). In sommige oude trilvenen is het voorkomen in de loop van de successie beperkt geraakt tot een smalle gradiënt tussen veenmosrijk trilveen of moerasheide en greppelkanten met slaapmossen.
- Broedvogels**
- A017 Aalscholver**
 Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 1.000 paren.
 Toelichting Het gebied Wieden herbergt van oudsher een kolonie aalscholwers. Op het dieptepunt van de stand in Nederland van 1.150 paren in begin 60-er jaren was het, naast het Naardermeer, de enige broedplaats in Nederland. Tot in begin 80-er jaren broedden jaarlijks enkele 100-den paren (in 1981 325 paren). Daarna nam de omvang van de kolonie snel toe tot 1.000 paren in 1992. In de periode 1993-2003 fluctueerde het aantal tussen de 760 (1997) en 1.214 (2000) zonder een duidelijk trend. Een belangrijk deel van het foerageergebied ligt in het IJsselmeer/Zwarte Meer. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.
- A021 Roerdomp**
 Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 30 paren.
 Toelichting De roerdomp is van oudsher broedvogel van de rietmoerassen in het gebied Wieden. In de 80-er jaren schommelde de populatie rond de 10 paren. Begin 90-er jaren trad een dieptepunt op met 4-5 paren, waarna de populatie voorspoedig herstelde tot een niveau boven het gewenste aantal van 20 paren voor een sleutelpopulatie: in 2001 en 2002 23 paren. In 2003 werden zelfs 29 paren vastgesteld. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is behoud van de populatie op het recente, relatief hoge

niveau gewenst. Na de Oostvaardersplassen levert het gebied de Wieden de grootste relatieve bijdrage als broedgebied voor de roerdomp in Nederland. Het zijn de enige twee gebieden in Nederland met een sleutelpopulatie.

A029 Purperreiger

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 50 paren.

Toelichting De purperreiger is van oudsher broedvogel van het gebied Wieden. In het begin van de 80-er jaren broedden ca. 40 paren, waarna een duidelijke terugval optrad tot een niveau van ca. 20 paren. Vanaf 1994 zit het aantal paren weer in de lift met een (voorlopig) maximum van 58 paren in 2000 en 2003. Behalve (water)rietmoeras is ook voldoende foerageergebied in de omgeving noodzakelijk. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is behoud van de populatie op het recente, relatief hoge niveau, gewenst. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A081 Bruine kiekendief

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren.

Toelichting De bruine kiekendief is van oudsher broedvogel van de rietmoerassen van het gebied Wieden. Een telling in 1982 leverde 35 paren op. Vervolgens is het aantal paren afgenomen tot een niveau van maximaal 10 aan het begin van de 90-er jaren om vervolgens weer te herstellen tot een (voorlopig) maximum van 21 paren in 2001; juist boven het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A119 Porseleinhoen

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren.

Toelichting De porseleinhoen is van oudsher broedvogel van plas-dras grasland. Het aantal paren lag doorgaans rond de 5, maar is vanaf 1997 duidelijk toegenomen tot boven de 20 paren in 2002 en 2003. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is behoud van de populatie op het recente hoge niveau gewenst. Het aantal heeft betrekking op gunstige jaren. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Noordwest Overijssel ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A122 Kwartelkoning

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren.

Toelichting De kwartelkoning is van oudsher broedvogel van vochtige hooilanden. Het afgelopen decennium is de soort als broedvogel teruggekeerd met als maximum 13 paren in 1998 en 2000. Gezien de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied heeft in potentie voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A153 Watersnip

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 120 paren.

Toelichting De watersnip is van oudsher broedvogel in natte hooilanden en vooral in pas gemaaid, plas-dras rietland. Recente telgegevens voor het hele gebied zijn schaars. Tellingen in deelgebieden wijzen op een recente afname. Voor de periode 1999-2003 wordt het gemiddeld aantal paren geschat op 117. Het gebied Wieden vormen nog steeds een bolwerk voor deze, in Nederland sterk in aantal achteruit gaande, broedvogel. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A197 Zwarte stern

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 200 paren.

Toelichting De zwarte stern is van oudsher een talrijke broedvogel van krabbescheervelden; begin 80-er jaren broedden jaarlijks 160-280 paren. Het aantal paren is vervolgens afgenomen tot ca. 100 aan het einde van de 90-er jaren. Mede door het aanbod van nestvlotjes broedden in 2003 weer 194 paren. Het gebied leverde daarmee in dat jaar verreweg de grootste relatieve bijdrage als broedgebied in Nederland, met 16% van de landelijke populatie. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A275 Paapje

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 5 paren.

Toelichting Het gebied Wieden is één van de weinige laagveenmoerassen waar het paapje regelmatig tot broeden komt. Tellingen uit de periode 1990-2001 leverden jaarlijks tussen de 3 en 9 paren op. In recente jaren werden geen territoria meer vastgesteld. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is hervestiging van een populatie gewenst. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A292 Snor

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 100 paren.

Toelichting De snor is van oudsher een algemene broedvogel van vitaal, ten dele overjarig, (water)riet van voldoende omvang en kwaliteit. Vermoedelijk is de soort, in analogie aan de ontwikkelingen in de Weerribben, sterk achteruit gegaan. In de periode 1993-97 broedden ca. 70 paren en de schatting voor de periode 1999-2003 komt op 60 paren. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Door herstel van het broedhabitat kan het niveau van een sleutelpopulatie vermoedelijk weer bereikt worden. Het is daarmee één van de weinige gebieden in Nederland met deze potentie.

A295 Rietzanger

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 3.000 paren.

Toelichting De rietzanger is van oudsher een talrijke broedvogel. Recente telgegevens uit deelgebieden wijzen op een substantiële toename. De schatting voor het gemiddeld aantal paren in de periode 1999-2003 komt op 3.400 paren. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding met betrekking tot de populatie omvang, is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A298 Grote karekiet

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 20 paren.

Toelichting De grote karekiet is van oudsher een algemene broedvogel van vitaal, ten dele overjarig, (water)rietland. De eerste integrale telgegevens stammen uit 1990 toen 22 paren werden geteld. In de daarop volgende jaren werden jaarlijks tussen de 15 en 28 paren geteld met in 2002 en 2003 slechts respectievelijk 9 en 7 paren. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie gewenst. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Noordwest Overijssel ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

Niet-broedvogels**A005 Fuut**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 110 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de fuut o.a. een functie als foerageergebied. De aantalsontwikkeling is vergelijkbaar met die van de aalscholver, met een piek in de eerste helft van de jaren negentig, daarna een afname, uiteindelijk gestabiliseerd op een hoger niveau dan in de jaren tachtig. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke matig ongunstige staat van instandhouding is vooral gebaseerd op verslechterde voedselsituatie voor viseters in het IJsselmeer.

A017 Aalscholver

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied.

Toelichting Aantallen aalscholers zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als slaappleats. De aantalsontwikkeling is vergelijkbaar met die van de fuut (A005), met een piek in de eerste helft van de jaren negentig, daarna een afname, uiteindelijk gestabiliseerd op een hoger niveau dan in de jaren tachtig. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A037 Kleine zwaan

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 8 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft o.a. voor de kleine zwaan een functie als foerageergebied en als slaappleats. Er is geen duidelijke trend, aantallen zijn sterk fluctuerend. Vanwege de vermoedelijk natuurlijke oorzaken van de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is er geen herstelopgave van toepassing.

A041 Kolgans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 3.800 vogels (seizoensgemiddelde). Enige achteruitgang in omvang foerageergebied ten gunste van habitatype H4010 vochtige heiden of H7140 overgangs- en trilvenen is toegestaan.

Toelichting Aantallen kolganzen zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. Sinds begin jaren negentig is de soort in aantal sterk toegenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A043 Grauwe gans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 1.100 vogels (seizoensgemiddelde). Enige achteruitgang in omvang foerageergebied ten gunste van habitatype H4010 vochtige heiden of H7140 overgangs- en trilvenen is toegestaan.

Toelichting Aantallen grauwe ganzen zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleats. Sinds begin jaren negentig is de soort in sterk aantal toegenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A050 Smient

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 500 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de smient o.a. een functie als slaappleats en als foerageergebied. Sinds begin jaren negentig is de soort in aantal toegenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A051 Krakeend

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 150 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Aantallen krakeenden zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. Sinds begin jaren negentig is de soort in aantal toegenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A059 Tafeleend

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 210 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Het gebied heeft voor de tafeleend o.a. een functie als foerageergebied. Het aantalsverloop vertoonde een optimum rond 1995, daarna een afname, maar de soort is nog steeds talrijker dan in de jaren tachtig. Handhaving van de huidige situatie is voldoende vanwege dit aantalsverloop en de marginale bijdrage aan de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding.

A061 Kuifeend

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 430 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Het gebied heeft voor de kuifeend o.a. een functie als foerageergebied. De soort is in aantal toegenomen sinds de jaren tachtig, weliswaar met grote fluctuaties. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is vooral een gevolg van de negatieve toekomstverwachtingen op grond van oligotrofiëring en terugkeer van zoet-zout overgangen.

A068 Nonnetje

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Aantallen nonnetjes zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als foerageergebied. Begin jaren negentig is de soort in aantal toegenomen, daarna fluctuerend. De landelijk matig ongunstige staat van instandhouding is vooral gebaseerd op de verslechterde voedselsituatie voor viseters in het IJsselmeer, zodat behoud voor het gebied Wieden voldoende is.

A070 Grote zaagbek

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 20 vogels (seizoensgemiddelde).
- Toelichting Het gebied heeft voor de grote zaagbek o.a. een functie als foerageergebied. Trendinformatie is niet beschikbaar. De landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is vooral gebaseerd op de verslechterde voedselsituatie voor viseters in het IJsselmeer, zodat behoud voor het gebied Wieden voldoende is.

A094 Visarend

- Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2 vogels (seizoensmaximum).
- Toelichting Het gebied heeft voor de visarend o.a. een functie als foerageergebied. Het gebied levert één van de grootste bijdragen binnen het Natura 2000 netwerk. De beschikbare gegevens zijn nog niet geschikt voor een trendanalyse. Handhaving van de huidige situatie is voldoende want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

Synopsis

<i>Habitattypen</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling oppervlakte</i>	<i>Doelstelling kwaliteit</i>
H3140 Kranswierwateren	--	+	>	>
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	-	++	>	>
H4010_B Vochtige heiden (<i>laagveengebied</i>)	-	++	>	=
H6410 Blauwgraslanden	--	+	=	>
H6430_A Ruigten en zomen (<i>moerasspirea</i>)	+	+	=	=
H7140_A Overgangs- en trilvenen (<i>trilvenen</i>)	--	++	>	=
H7140_B Overgangs- en trilvenen (<i>veenmosrietlanden</i>)	-	++	=	=
H7210 Galigaanmoerassen	-	-	>	>
H91D0 Hoogveenbossen	-	++	=	>

<i>Soorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
H101X Platte schijfhoren	-	+	=	=
H1042 Gevlekte witsnuitlibel	--	++	>	>
H1060 Grote vuurvliender	--	++	>	>
H1082 Gestreepte waterroofkever	--	+	>	>
H1134 Bittervoorn	-	+	>	>
H1145 Grote modderkruiper	-	+	=	=
H1149 Kleine modderkruiper	+	+	=	=
H1163 Rivierdonderpad	-	-	=	=
H1318 Meervleermuis	-	+	=	=
H1393 Geel schorpioenmos	--	++	>	>
H1903 Groenknolorchis	--	+	=	=

<i>Broedvogelsoorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
A017 Aalscholver	+	+	=	=
A021 Roerdomp	--	+	=	=
A029 Purperreiger	--	+	=	=
A081 Bruine kiekendief	+	-	=	=
A119 Porseleinhoen	--	+	=	=
A122 Kwartelkoning	-	-	>	>
A153 Watersnip	--	+	=	=
A197 Zwarte stern	--	+	=	=
A275 Paapje	--	-	>	>
A292 Snor	--	+	>	>
A295 Rietzanger	-	++	=	=
A298 Grote karekiet	--	+	>	>

<i>Niet-broedvogelsoorten</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
A005 Fuut	-	-	=	=
A017 Aalscholver	+	s-	=	=
A037 Kleine zwaan	-	-	=	=
A041 Kolgans	+	-		=(<)

A043	Grauwe gans	+	-		=(<)
A050	Smient	+	-	=	=
A051	Krakeend	+	-	=	=
A059	Tafeleend	--	-	=	=
A061	Kuifeend	-	-	=	=
A068	Nonnetje	-	+	=	=
A070	Grote zaagbek	--	-	=	=
A094	Visarend	+	-	=	=

^{3a} Soort sinds 2004 toeg evoegd aan de referentielijst.

³ Op basis van recente informatie blijkt de soort thans voor te komen binnen de (huidige) begrenzing van het Natura 2000 gebied.

¹¹ Aantal thans hoger dan gemiddeld seizoensmaximum van 2 vogels.

⁶ Herstel van een technische fout in database 2004.

²¹ Aantal thans lager dan ongeveer 0.1% van biogeografische populatie.